

paa, hvilken Undervisning der gives i disse Skoler, og om denne Undervisning lægger Beslag paa Børnenes Evner i den Grad og paa den Maade, som Samfundet maa kræve paa Børnenes Vegne, og derefter bør Understøttelsen ydes. Da det i Skoleloven af 24. Marts 1899 er bestemt, at der skal ydes 35,000 Kr. aarlig til de private Skoler her i Landet, er det jo dermed anerkendt, at Friskolen er et Led i vor Skoleordning. Det var jo Forudsætningen, at dette Bidrag skulde andrage ca. 6 Kr. pr. Barn, men Forholdene have vist, at det er kun blevet omtrent Halvdelen, og det er nærmest, fordi flere Børn have søgt den private Skole, end det var forudsat, da Loven blev vedtagen. Jeg formener derfor, at der er al Anledning til at forhøje dette Beløb. Det er ikke et nyt Forslag, det er ikke et nyt Punkt, men et nødvendigt Tillæg for at opfylde de Forudsætninger, som vare raadende, da Skoleloven vedtoges.

Den højtærede Minister, der paa mange Omraader ved tidligere Lejligheder har udtalt sig som en varm Ven af Friskolerne, var, saa vidt jeg forstod hans Udtalelser i Forgaars, heller ikke imod denne Forhøjelse og heller ikke imod, at der ydes Tilskud til Friskolerne i Byerne, men han var betænkelig ved, at det muligt skulde bidrage til, at Forslaget skulde strande i Landstinget. Jeg vilde ogsaa nødig, at dette skulde blive Tilfældet, men jeg ser paa den anden Side heller ikke rettere, end at, hvis dette Tilskud ikke kan forhøjes i Forbindelse med, at man foretager andre Ændringer ved Skoleloven, vil det blive langt vanskeligere at gennemføre det som selvstændig Lov et andet Aar. Det er jo heller ikke givet, at Landstinget vil stille sig uvilligt over for dette Spørgsmaal. Landstinget har jo ogsaa vist, at det kan forandre Anskuelse. Hvem vilde f. Eks. for nogle Aar tilbage have tænkt sig, at der fra Landstingets Flertal kunde fremkomme Forslag om Ophævelse af alle Grundbyrder her i Landet? Det er muligt, at Landstinget ogsaa paa dette Omraade kan overbyde Folketinget, men i alt Fald maa det ikke glemmes, at Landstinget har været med til at vedtage denne Skolelov, hvorefter der ydes Tilskud til Friskolerne. Skulde Landstinget imod Forventning, naar Forslaget kommer derop, stille sig uvilligt over for dette, vil der nok blive Lejlighed for Folketinget til at indtage et Standpunkt, hvorefter dette Forslag ikke behøver at strande. Jeg vil derfor sige — for at bruge et fynsk Udtryk —: „Lad vos prøet“,

og jeg vil indtrængende henstille til den højtærede Minister og det kommende Udvalg at tage denne Sag under velvillig Overvejelse.

Berntsen: Da jeg under mit første Foredrag havde Lejlighed til ikke blot at omtale Enkelthederne i det foreliggende Lovforslag, men ogsaa adskillige af de Spørgsmaal, som have været rejste under disse Dages Debat, kan jeg i Dag fatte mig i den størst mulige Korthed angaaende de Spørgsmaal, som egentlig ligge uden for det foreliggende Lovforslags Ramme.

Jeg skal dog med et Par Ord omtale Spørgsmaalet om Skolehygiejne. Det har i høj Grad undret mig; at ærede Kolleger, der ellers dog ere vant til at høre og forstaa, i den Grad have kunnet misforstaa mig, som Tilfældet har været, angaaende min Stilling til Spørgsmaalet om Skolehygiejne og angaaende Spørgsmaalet om Skiftetøjtøj i Skolerne. Jeg har selvfølgelig intet imod, at der indføres den Skik at bruge Skiftetøjtøj, vel at mærke, naar det kan ske med det gode, ikke ved Tvang. Det, jeg har advaret imod, er, at man over Tvang. Jeg har refereret Følgerne af, at en saadan Tvang har været prøvet, og i denne Forbindelse, da jeg refererede, hvad der er blevet sagt fra den menige Befolknings Side, kom jeg til at benytte det famøse Ord „Træskostøvler“. Ja, sely en saa folkelig Mand som det ærede Medlem for Vordingborg (Carl Hansen) var i den Grad indigneret over dette gammeldags Fodtøj, at han opfordrede mig til i min Egenskab af Sogneraadsmedlem og Amsraadsmedlem at drage Omsorg for, at Vejene vare saa gode i det Amt, hvor jeg har den Ære at være Amsraadsmedlem, at Børnene kunde fritages for at benytte et saadant Fodtøj. Deri kan jeg ikke føje det ærede Medlem, thi jeg kan ikke hindre og skal ikke forsøge paa at faa noget Amt til at prøve paa at hindre, at det snor og regner paa Vejene. Hvorvidt man i saa Henseende er kommen i Sorø Amt, skal jeg henstille.

Men ingen har i den Grad misforstaaet mig som min ærede Sidemand, det ærede Medlem for Bornholm (Ingvar Jensen), og det forbavsede mig, da vi dog ellers leve meget fredeligt ved Siden af hinanden og foruden godt Naboskab dog ogsaa have noget Kendskab til hinanden. Men alene dette, at jeg nævnede Ordet Træskostøvler foranledigede, at det ærede Medlems Fantasi kom helt paa Afveje, jeg siger jo ikke for meget, naar jeg tilføjer,